

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

2. Quandonam obliget præceptum affirmativum Chatis Dei.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

de amando Deum, ut si ipsum non ames eo tempore, & eo modo appetitivo, quo amandus est. Secundum, per commissionem contra præceptum negativum de non odio habendo Deum, ut, si cui apprehendendo Deum ut sibi infestum, displiceat Deus, sequatur odio hominationis ab ipso auertat, illique optet simplicem affectum (nam non potest effici, hoc est, ita ut effectum habeat ea prava voluntas) aliquod malum, quod est scelus omnium gravissimum, demonibus, damnatisque famulari.

3. Petes peccatne contra Dei Charitatem, qui ultimum finem in hac vita constituit, volendo hic perpetuo manere?

Huic petitioni sic respondit Castro Palau *tom. 1. tr. 7. d. 1. de charitate, p. 2. n. 6. Sanchez lib. 1. in Dec. c. 35. n. 11. sine, cum Bonacina, circa primum Dec. præcepti disp. 3. q. 4. p. 1. sine, aliisque, affirmant peccare mortaliter, quia præfert Deo, ejusque visioni, & fructui delicias hujus sæculi; at desiderare longam vitam affirmat vocare culpa. Sed hoc dictum non universaliter approbo; si enim ex eo, quod velis in hac vita perpetuo durare, inferatur, te delicias humanas divina fructione præferre, etiam cum longam vitam desideras, præfers pro illo tempore delicias humanas divine fructioni. Ergo hoc etiam sufficit, ut pecces, quia summa perversitas est pro uno, & minime instanti divinam fructualem humanam voluptati postponere. Quapropter cum vitam sine termino desideras, solum videtur desiderare hac vita non privari. Hoc autem per se malum non est, sed potius bonum, ergo, &c. Adde te nescire an post hanc vitam salvandus sis, an condemnandus; ergo cum desideras in hac vita perpetuo manere, potest illud desiderare ut periculum condemnationis fugias sed hoc periculum fugere non est malum; ergo non est peccatum mortale tale desiderium absolutum: ergo solum esse potest cum de facto præponis tuam vitam hujus sæculi bonis, quæ tibi Deus in æternum præparavit, quod raro, vel nunquam, nisi sceleratissimo accidit. Merito Castro Palau.*

§. II. Quandoam obliget Præceptum affirmativum Charitatis Dei.

1. Laborant Doctores in assignando tempore, quo debet fidelis ex obligatione actum positivum amoris elicere circa Deum, variæque tempora, ut varia sunt ingenia hominum, assignant. Primum tempus, quod aliqui assignant, est initium usus rationis. Secundum, finis vitæ. Tertium, tota vita indeterminate sumpta, ut saltem semel in ea ametur Deus. Quartum, omnes dies festivi, in quibus debemus Deo specialiter vacare. Quintum, tempus, quo adultus suscipit Baptismum. Sextum, tempus, quo quis suscipit Eucharistiam. Septimum, quando forte sumitur Martyrium. Octavum, quando magnum à Deo accipis beneficium. Nonum, quando audis aliquem contra Deum blasphemantem. Decimum, quando gravi urgeris tentatione, præsertim odij Dei cum periculo consensus, nisi ad Deum per amorem te convertas.

2. Mihi placet doctrina Azor. *tom. 1. lib. 9. cap. 4. q. 1. circa 2.* qui docet hoc præceptum Charitatis impositum, fuisse ob justificationem impij: solum igitur tunc obligare, quando impius, qui Sacramentum Pœnitentiæ non est in promptu, non habet aliam viam, quæ se justificet, nisi eliciat actum contritionis, quæ semper aliquo tandem modo actum amoris Dei super omnia dilecti involvit. Consequenter igitur, & indirecte ratione suæ justificationis ad actum charitatis Fideles obligantur. Vide *supra, cap. 1. §. 1. num. 10.* ubi idem loquendi modus mihi placuit de præcepto actus fidei, & spei; nam per ibidem dicta, & confirmabitur hæc Azorij doctrina, & impugnari poterunt tempora modò assignata numero præcedente.

3. Confirmatur, quia licet communis sententia doceat dari præceptum speciale de amando Deo in illis verbis: *Diliges Dominum Deum tuum*, & alibi, tamen non

ignobiles Doctores docent hoc præceptum non esse speciale, & speciali tempore implendum, sed generale imbutum in omnibus præceptis, sicut secundum præceptum de dilectione proximi non est speciale, sed in Decalogi præceptis contentum, nam propterea dicitur: *In illis duobus præceptis, id est, dilectione Dei & proximi, universa lex pendet, & Propheta, &, Qui habet præcepta mea, & servat ea, ille est qui diligit me, & Plenitudo legis est dilectio.* Si enim qui servat præcepta diligit, quique diligit servat jam unum ex his continetur in alio; & consequenter præceptum charitatis indiget solum, & ratione alterius obligabit.

4. Probabilis ergo, & tutissima sententia est illorum, qui negant fideles initio usus rationis, sic Castro Pal. *tom. 1. tr. 6. de charit. d. 1. p. 4. n. 2.* cum Azor. Val. Sanchez. Coningham eodem cit. & sine vitæ: sic idem ibid. d. 9. cum Azor. & Sanchez ab eodem cit. obligari ad se convertendos ad Deum, illum amando; ponere enim ejusmodi obligationem, quæ certè fundamento solido non innititur, nihil aliud est, nisi scupulos ingerere non quidem indoctis, quia hi ad eam obligationem minus advestunt; sed doctoribus, &c. Lege Castr. Palauum, Azor. Sanchez modò citatos.

CAPUT IV.

De Cultu dei, hoc est, de primo Decalogi Præcepto. *Vnum cole. Deum.*

Præmissis iis, quæ fuerunt præmittenda, jam tandem ad primum Præcepti explicationem, Deo favente, pervenimus.

Potrà virtus Religionis, quæ Deo debitum cultum exhibemus, significando ejus excellentiam, nostramque subjectionem, alios actus habet exteriores, interiores alios per hōs sola mente, per illos etiam externa locutione, vel operatione Deum veneramus. Veneramus autem specialiter per orationem, adorationem, votum, juramentum; sed quia de voto, & juramento aptior videtur locus in secundo præcepto, hic solum breviter prius agemus de adoratione, & oratione, virtutis Religionis actibus, deinde de peccatis eidem Religioni contrariis.

§. I. De Adoratione.

Quid sit, quæ lex adoratio, & in quos cadat.

1. Adoratio latè sumpta est actus creaturæ rationalis, quo significat submissionem, & reverentiam ob alicujus excellentiam, juxta illud *Genes. 10.* ubi Loth. dicitur adorasse Angelos, & *Reg. 11.* ubi refertur, Bersabee adorasse Salomonem. Stricta sumpta est actus quo quis proficitur cognoscere, seu colere excellentiam Dei. Sic *Deuter. 6.* Dicitur: *Dominum Deum tuum adorabis*; sic *Matth. 4.* *Magi proidentes adoraverunt puerum*, sic *Joan. 9.* *Cæcus illuminatus procedens adoravit Christum.*

2. Triplex autem à Theologis solet adoratio distinguui: Latria, Hyperdulia, Dulia; ita *S. Thom. 3. part. 2. q. 2. & Commentatores*, alique passim. Prima est, quæ fertur in Deum increatum; Secunda in Beatam Virginem, quæ habet peculiarem Sanctitatis excellentiam supra ceteros Sanctos; Tertia in Sanctos, & Angelos qui sunt Beatissima Virgine inferiores. Strictè enim sumpta adoratio Sanctos adoramus, quoties eorum sanctitatem licet creaturam, in qua tamen resplendet modò quodam peculiari, & supernaturali Dei excellentia, veneramus.

3. Rursus, dupliciter potest quid adorari Latria: Primum per se, & ratione sui, & sic ipse solus Deus est per

Latriam